

VERSLAG NIEUWE RAADSLEDENDAG 7 APRIL 2018

Kleine bloemlezing van onderwerpen die in de **ochtendsessie** aan de orde zijn gekomen na een korte voorstelronde en aanleiding om zo'n dag te organiseren. Vaak zijn de tips en trucs clichématig maar toch is het goed ze even op een rijtje te hebben. Veel gemeenten organiseren zelf introductiecursussen voor de nieuwe raadsleden. Maak er gebruik van als je kunt.

Informatievoorziening: waar haal je je informatie vandaan?

GLweb en Slack zijn GL specifieke kanalen. Kijk ook eens/regelmatig op websites of FB pagina's van GL fracties in de grotere steden/gemeenten. Volg kranten en nieuwssites. GOOGLE!

In Groningen en Friesland is per provincie een FB pagina ingericht om moties/voorstellen/initiatiefvoorstellen etc. te delen. In Groningen hebben we dit als geheime groep ingericht, dat is de meest veilige wijze van delen. Maak WhatsApp groepjes aan in de provincie of regio aan waarbij heel snel nieuws o.i.d. kan worden gedeeld. Handig als raadsleden, opvolgers, statenleden, wethouders, gedeputeerde en bestuursleden er deel van uitmaken. En maak gebruik van thema-avonden, provinciale ledenvergaderingen en andere regio-bijeenkomsten om elkaar op te zoeken en te spreken. Spreekuren opzetten of de regelmatig de markt op? Bedenk wel als je hieraan begint dat dit structureel moet insteken. Richt je niet al te zeer op de raadsagenda maar zoek bv sportverenigingen, wijken en buurtverenigingen op om informatie ter plekke op te halen.

Rechtstreeks contact zoeken met ambtenaren of via de Griffie?

Dat hangt heel erg af van de cultuur binnen de gemeente. In sommige gemeenten wordt het afgeraden direct contact te zoeken met de behandelend ambtenaar. Hierbij gaat het om de positie van de ambtenaar, die valt onder het werkveld van de gemeentesecretaris en dus het college. Soms kun je via een informatiemarkt/ronde tafels de ambtenaren bevragen, soms gaat het allemaal via de griffie die de technische vragen in de organisatie uitzet. Verdiep je in de heersende cultuur en werkwijze op het gemeentehuis. Lees ook het reglement van orde (RvO) en kijk welke instrumenten je hebt en hoe je deze zou moeten inzetten. Vraag uitleg en hulp bij de griffie, deze medewerkers zijn in dienst van de gemeenteraad en zijn voor jou aan het werk! Doseer je instrumenten, elke week schriftelijke vragen stellen leidt tot inflatie van het middel. Mocht het RvO voor jou beperkingen hebben, stel het aan de orde of probeer het te wijzigen als er weer eens wat aan gesleuteld moet worden. Investeer in contacten op het gemeentehuis, hou ook de bodes te lief. Ten overvloede, mocht je vertrouwelijke informatie tegenkomen, ga er integer mee om.

Relatie met de pers

Dat kan wisselend worden ervaren. Soms heb je een journalist die je wil afbranden, of alleen maar oog heeft voor een snelle reactie maar de nuance geheel mist. Sommige journalisten willen een goede band met je opbouwen. Vertel duidelijk wat on en off the record is en hou in gedachten wat achtergrond informatie is of een politiek statement. Veelal worden persberichten 1 op 1 overgenomen in de lokale hah bladen. Elke week een persbericht wordt iets te veel. Doser en zoek je moment. Op spannende/heikele momenten is het ook handig even het provinciaal bestuur bij te praten en te sparren over de aanpak in de media. Aanvullende tip: kijk ook eens hoe de PR afdeling van het gemeentehuis werkt en of alle kanalen goed worden benut.

Gemeentefinanciën wordt ingeleid door Benni Leemhuis, fractievoorzitter GL gemeente Groningen.

Na een voorstelronde en bevraging wie er nog in coalitie-onderhandeling was, werd hier even op doorgegaan. Het is belangrijk dat je in de onderhandelingen weet wat er in financieel opzicht speelt. Als het goed is dan wordt er een overdrachtdocument door de organisatie gemaakt en die geven vaak ook richtingen aan waar geld voor bepaalde programma's te halen is. Vaak staan er wel bezuinigingen op andere programma's tegenover. Een groot deel van de begroting ligt eigenlijk al vast: WMO en zorg & werk en inkomen maken 50-70% van de begroting uit in grote gemeenten en in de kleinere gemeenten komt investeringen in de infrastructuur (wegen en riolering) nog bij. Er is dus weinig beleidsruimte. Het beschikbare geld wordt in onderhandeling voor de komende 4 jaar ingezet aan de hand van inbreng in de onderhandelingen. Denk groot en leg die lat hoog. Kijk ook naar risico's en je weerstandsvermogen (buffers) en haal daar waar mogelijk de lijken vroegtijdig uit de kast. Informatievoorziening ook weer belangrijk als je kijkt naar de financiën. Hoe doet mijn gemeente het bij bv CBS en andere vergelijkingssites? Heb ik hoge OZB tarieven of juist lage, hoe zit het met afvalstoffenheffing? Moet dat persé kostendekkend of mag het lager? Dit zijn in weze politieke keuzes. Dienstverlening door de gemeente mag ook wel wat kosten. Leg uit welke mooie dingen ervoor gedaan worden in jouw gemeente als je besluit de tarieven bovenmatig te gaan verhogen.

Benni gaat uitgebreid in op de **jaarcyclus** van de financiën. Het begint met een voorjaarsbrief, kadernota o.i.d. dat als uitgangspunt wordt gebruikt om de begroting uit te werken. Tijdens dit debat (vaak in juni of begin juli) worden algemene politieke beschouwingen gehouden waarbij de diverse visies van de fracties in de totstandkoming van de begroting worden meegenomen. Bereid moties voor voor zaken die je mist of onderbedeeld vindt. Leg die moties bij andere fracties in de week of bespreek deze met meerdere fracties zodat er draagvlak voor wordt gecreëerd. In een coalitie heb je natuurlijk meer kans dat er iets wordt aangenomen dan dat je in de oppositie zit. Dat is het politieke spel en handwerk. Vervolgens verschijnt de begroting in het najaar en je gaat kijken of de kaders die zijn uitgezet ook daadwerkelijk in de begroting terug komen. Ook bij de behandeling van de begroting in november kunnen weer moties en wijzigingen (amendementen) worden ingediend en verdedigd. In het lopende jaar worden veelal 2 tussenrapportages aangeboden. Hierin stelt het college vaak voor de begroting te wijzigen, immers de gemeenteraad heeft het budgetrecht; er mag niet zomaar geld door het college worden uitgegeven zonder toestemming van de gemeenteraad. Als een begroting wordt goedgekeurd dan mag het college wel de gelden inzetten en besteden als ze maar binnen de begroting blijven. Tijdens het lopende begrotingsjaar worden ook de aanpassingen van het Rijk op het gemeentefonds doorgevoerd. Dit zijn de mei- en septembercirculaires. Hierdoor kunnen Rijksuitkeringen wijzigen en aangezien dit een grote inkomstenpost is in de gemeentefinanciën heeft een een grote invloed. De cyclus wordt besloten met het opmaken van de gemeenterekening of het jaarverslag. Dit gebeurt nadat het boekjaar is afgesloten. Deze jaarrekening wordt ook aan de door de gemeenteraad aangestelde accountant voorgelegd en van adviezen over rechtmatigheid, doelmatigheid etc voorzien. De aandacht voor de jaarrekening neemt af maar is wel onderdeel van de controlerende rol die de gemeenteraad heeft. Kijk hierbij naar geld dat niet is uitgegeven voor desbetreffende budgetpost of dat er juist veel meer geld is uitgegeven. Zijn dit bv structurele overschrijdingen?

Deze dag is georganiseerd door de provinciale afdelingen van Friesland, Drenthe en Groningen. Wij vonden het een geslaagde dag. We horen graag jullie feedback en onderwerpen waarover we het een volgende keer eens over kunnen hebben. We blijven graag met jullie in contact en schroom niet de provinciale afdeling eens iets te vragen en succes gewenst met jullie werk!

Beste GroenLinkers,

Hierbij een overzicht van de linkjes die ik tijdens mijn presentatie van 7 april 2018 over gemeentefinanciën heb gebruikt.

Gemeente Groningen

Zoals ik vertelde kent de gemeente Groningen een eigen bureau onderzoek en statistiek. De website is:

- <https://os-groningen.nl> (surf hier rond en kijk wat voor info er allemaal beschikbaar is)

Tijdens de presentatie gebruikte ik:

- <https://os-groningen.nl/wp-content/uploads/2017/02/thema15-concern-burgercontacten.pdf> (met name 15.2.1 en 15.2.2)

Andere gemeenten

Veel informatie over gemeenten, ook je eigen, is te vinden op:

- <https://www.waarstaatjegemeente.nl>
(gebruik het Dashboard om bijvoorbeeld te vergelijken met het landelijk gemiddelde, of kies ter vergelijking een vergelijkbare gemeente als de jouwe om te vergelijken.

Achtergrondinformatie

Mogelijk bruikbaar als achtergrondinformatie is de publicatie De wondere wereld van gemeentefinanciën van de VNG uit 2014:

- <https://groningen.raadsinformatie.nl/document/4414229/1>

Begroting

De begroting van de gemeente Groningen staat online. En het coalitieakkoord uit 2014 ook:

- <http://begroting.groningen.nl>
- <https://gemeente.groningen.nl/coalitieakkoord>

Tegenbegrotingen

Tot slot een viertal links naar pagina's van de GroenLinksfractie in de gemeente Groningen met informatie over onze tegenbegrotingen uit de tijd dat wij in 2012-2014 in de oppositie zaten:

- <https://groningen.groenlinks.nl/nieuws/met-de-tram...>
- <https://groningen.groenlinks.nl/nieuws/groenlinks-wil-noodopvang-asielzoekers-waarborgen-ook-voor-2014>
- <https://groningen.groenlinks.nl/nieuws/tegenbegroting-groenlinks-meer-geld-voor-banen-en-jongeren>
- <https://groningen.groenlinks.nl/nieuws/begroting-2014-meer-geld-voor-bestrijding-van-armoede-en-mensenhandel>

Ik hoop dat jullie wat hadden aan de bijeenkomst en ook iets zullen hebben aan deze achtergrondinformatie. Bij vragen, neem gerust contact met mij op: Benni Leemhuis
bennileemhuis@gmail.com

Met hartelijke groeten,

Benni